

Sokratis
ve
Cinler

Suphi Varım

1886

SMYRNA'DA TUHAF BİR GECE

BAŞLANGIÇ

Lodos gittikçe sertleşti, ahşap evlerin arasından uğuldayarak geçti. Ortalık bir anda mahşer yerine döndü. Pencerelelerden sokağa uzanan soba bacaları, zangırdayarak sallanıyordu. Bacalardan tüten duman karanlık sokağı iyice sardı, etrafa kara kül ve kurum saçıldı.

Sokak kedileri, kapı önlerindeki basamakların altlarına sığınmıştı. Çöp çuvallarının etrafındaki köpekler, kuyruklarını sallayarak uluyorlardı. Birkaç evin kepengi birdenbire açılarak duvarlara çarptı, sıvalar döküldü.

Rüzgâr daha da şiddetlendi, çatılardan kiremitleri, kuş yuvalarını uçurdu. Yuvalardaki kuşlar güç bela kanat çırpıp zifiri göğe yükseldiler, kuş yumurtaları kaldırıma düşüp parçalandı.

Önüne kattığı tozu toprağı Namazgâh Meydanı'ndaki iki katlı eve doğru savurdu lodos. Evin küçük bahçesindeki ağacın dalları, pencerelere çarpmaya başladı. Kafesli pencerenin önündeki çiçeklikten bir saksı bahçeye düştü.

Evden çığlıklar yayıldı ansızın.

Kediler başlarını merdiven altlarından uzattılar, köpekler sustu.

Evin alt katındaki pencerelerden biri aydınlandı, rüzgârda titreşen perdede iki soluk karaltı şekillendi. Çok geçmeden ışık ve karaltılar kayboldu. Ardından, ikinci katın penceresinde tekrar belirdi. Tiz çığlıklar devam ediyordu.

Yataktaki çocuk, gözlerini kırpıştırarak açtı, korku içinde çığlıklara kulak verdi. Basamaklardaki gıcırtilar ve ayak sesleri artınca yataktan kalktı, kapıyı araladı. Elinde gaz lambası taşıyan babası ile şişe tutan annesinin gölgeleri, kız kardeşinin sahanlıktaki odasına giriyordu. Bir süre sonra annesi ağlamaya başladı, babası odadan fırlayıp merdivenden koşarak indi. Sokak kapısının sertçe açılıp kapanmasından adamın evden çıktığını anladı Sedat.

Usulca sahanlığa yöneldi, yere çömelip kız kardeşinin odasına baktı. Karyolanın yanındaki komodine ilaç şişeleri sıralanmıştı. Yerde bez bebekler ile tahta bir beşik vardı. Annesi karyolanın başucuna oturmuştu. Yüzünde lekeler olan kızın alınına şişenin içindeki sirkeden sürüyordu. Bir yandan da kısık sesle dua ediyordu.

Sedat odasına döndü ve yatağa uzandı. Günlerden beri hasta olan kız kardeşini düşündü. Pervin, sürekli ateşleniyor, durmaksızın titreyip sayıklıyor, geceleri çılgık atarak yataktan fırlıyordu. Hezeyan içindeydi. Eve gelen doktor, kızın hastalığının suçüçeği olduğunu söylemiş, reçete yazmıştı. Yüksek ateşin, titremelerin, ve asri tıp ilminin halüsinasyon dediği korkunç sanrıların bir süre daha süreceğini belirtmişti. Evhama kapılacak bir durum yoktu; ilaçların tesirini göstermesi için vakte ihtiyaç vardı sadece.

Sedat, Pervin'in iki sene evvel de zatürreye yakalandığını anımsadı. O sırada dokuz yaşındaydı kız. Hastanede ve evde uzun süre yatmıştı. Ateşi yükseldikçe ürkütücü görüntülerle boğuşmuştu. Sedat, kardeşinin çılgınlardan çok korkardı. Kız gördüklerinden ona bahsettikçe daha da evhama kapılırdı. Bereket, iyileşince tüyler ürpertici sanrılar sona ermişti. Kurban kesmişti babası. Karısının ve iki çocuğunun alınlarına kan sürmüştü.

Bir süre sonra babası, genç biriyle eve döndü. Tekrar

yataktan kalkan Sedat, doktoru tanıdı. Sahanlığa çıkıp odada konuşulanlara kulak verdi. Gözü kendinden iki yaş küçük kız kardeşindeydi. Onun ne gördüğünü ve ne işittiğini merak ediyordu.

Pervin, üstüne eğilen üç gölgeden uzaklaşmak istercesine geriye çekildi. Vücudu iyice kasılmıştı. Gölgelerden birinin ne dediğini anlayamadı, çünkü kulaklarında davul vuruşlarını andıran tuhaf sesler vardı. Üstelik lambanın etrafında beliren parlak ve renkli şekiller hareket ediyor, birbirlerinin içine giriyorlardı. Bir el alınma dokununca ansızın sıçradı kız. Gözlerini açtı, karşısındakileri hayal meyal seçebildi. Başının çevresinde küçük bir ışık bulutu oluştu o anda. Gölgeler, bulutun içinde kayboldu. Zil ve tef sesleri işitince terli başını pencereye çevirdi. İri başlı, sivri kulaklı, patlak gözlü ve şiş karınları kıllı iki yaratık, yavaş yavaş ona yaklaşıyorlardı. Elleri ve ayakları pençe şeklindeydi. Kuyrukları vardı. Biri karyolanın ayak ucuna, diğeri başucuna sıçradı. Pervin, yaratıkların ağzından fırlayan yılan dilinden korunmak için titreyen elleriyle yüzünü kapattı, gözlerini yumdu. Ancak hâlâ görüyordu onları. Yaratıkların ağızlarından ve burunlarından çıkan çıyanlar, kızın bacaklarını, kollarını sardılar.

Kardeşi çığlık çığlığa debelenmeye başlayınca, Sedat odasına koştu. Yatağa girdi, yorganı başına çekti. Mahalle komşularından yaşlı bir kadının, kestane kızartılan mangalın başında çocuklara anlattığı gulyabani hikâyelerini anımsadı. Ürpererek yorganın altında iyice büzüldü.

Karşıdaki tek katlı, eğreti evin kapısı gıcırdayarak ağır ağır açıldı. Kolları ve bacakları çarpık, kısa boylu, kambur bir kız çocuğu dışarı süzüldü. İki büklüm hâlde, topallayarak iki katlı eve doğru ilerledi. Sağ bacağı diğerinden uzundu. Pervin'in odasının penceresine baktı, ağlamayı

andıran garip sesler çıkardı. Ansızın dışarı çıktığı evden iri yapılı bir adam, çıplak ayaklarıyla ona doğru koştu. Kızı kollarından kavradı, hışımına tek katlı eve çekti. Beriki direnince yüzüne iki tokat vurdu ve sürükleyerek içeri soktu. Evden hıçkırıklar, küfürler geldi.

Çığlıklar, hıçkırıklar ve küfürler bir süre sonra kesildi. İki ev de sessizliğe büründü. Lodos sakinleşti.

Kediler, parçalanmış kuş yumurtalarına koştular. Aralarında paylaşamayınca birbirlerini pençeleyip dalaşmaya başladılar. Alt alta, üst üste geldiler. Ürpertici hırlamaları ve tıslamaları, kulak tırmalayıcıydı. Köpekler, kaldırma yüzüstü uzanıp onları izlediler. Sakin görünüyorlardı.

Köşedeki evin cumbasındaki yaşlı hoca hanım, bir süre sokağa göz gezdirdikten sonra sedire oturdu. Rahledeki ilmihâlden Hazreti Süleyman'ın cinlere nasıl hâkim olduğuna dair meselleri, kaldığı yerden okumaya devam etti. O esnada soba tütmeye başladı. Duman odayı sararken, kadın, cinlerin zuhura başladığı kanaatine vardı. Ne de olsa ateşsiz duman biçiminde belirirdi cinler.

YİRMİ BEŞ SENE SONRA

1

Yağmur, Aya Anni Vadisi'ni sarmıştı. Göz gözü görmüyordu. Akşam karanlığı da bastırınca metruk evin penceresinden etrafı gözetleyen Sokratis Eliseos, hiçbir şey göremez oldu. Beklediği landonun yaklaştığını anlayabilmesi için arabanın fenerlerinin yanık olmasını diledi. Aksi takdirde şiddetli yağmurda ve zifiri karanlıkta siyah arabayı fark edemez, iki aydır peşinde olduğu suçluyu elinden kaçırabilirdi.

Bir süre sonra dışarıda cılız ışıklar görünce pencereye biraz daha yaklaştı. Çok geçmeden landonun belli belirsiz karaltısını seçebildi. Sürücü yerindeki iki fener de yanıyordu. Rahatlayarak arabayı izledi.

Araba, etrafa su sıçratarak Meles Çayı'nı geçti. Çamura bata çıka ilerledikten sonra yavaşladı ve durdu. Kapı açıldı, şapkalı ve pelerinli bir adam dışarı atladı.

Sokratis'in beklediği an nihayet gelmişti. Bu evde pusuya yatalı üç-dört saati bulmuştu neredeyse. Artık harekete geçip işi sonlandırmanın vaktiydi.

Kenarına iliştığı yataktan kalkıp dışarı çıktı. Kuyunun arkasında etrafı kolaçan edince, sürücünün yerinden ayrılmadığını gördü. Şapkalı suçluysa ilerideki ahşap kulübeye doğru yürüyordu. Detektif, ağaçların ve kayaların arasında eğilerek onun peşine takıldı.

İzlediği adamın adı, Yorgos'du ve kuyum ustasıydı.

İki ay evvel çalıştığı kuyumcudaki mücevherlerle ortadan kaybolmuştu. Patronu Panayotis, onu bulması için detektife başvurmuştu. Panayotis, şikâyet için karakola gitmemişti, çünkü hırsızın kız kardeşiyle evliydi. Ağabeyi yüzünden karısının komşulara rezil olmasını ve üzülmesini istemiyordu; kayınbiraderinin çaldıklarını iade etmesi yeterliydi. Böyle demişti ve Sokratis'e yeni bir iş kapısı açmıştı. Hafiyeye, hemen işe koyulmuş, Yorgos'un arkadaşlarıyla görüşmüş, sırra kadem basmadan evvel gittiği eğlence mekânlarını, mağazaları ve dükkânları göz hapsine almıştı. Sonunda kaçağı andıran birini, İzmir Çarşısı'ndaki bir ayakkabı imalathanesinden çıkarken görmüştü. Kunduracıdan onun Yorgos olduğunu öğrendikten sonra peşine takılmıştı. Adamın sürekli Aya Anni Vadisi'ne gittiğini ve boş kulübede uzun süre geçirdiğini saptayınca, kulübeyi gören metruk evde birkaç kez pusuya yatmıştı. Yorgos yokken kulübeyi araştırmış, mücevherlerin orada olduğunu saptamıştı. Suçüstü yapabilmek için de bu akşamı beklemişti. Ne de olsa suçüstü yapmak, detektifliğin şanındandı ve Sokratis'in en çok hoşlandığı soruşturma safhasıydı.

Takip ettiği adam, etrafa göz gezdirdikten sonra kulübeye girdi.

Sırtını kulübenin tahta duvarına dayayan Sokratis, pencereden içeri baktı. Suçlu, gaz lambasını yakmıştı.

Bir süre daha bekledikten sonra belinden Revolver'i çekerek kapıya sert bir tekme indirdi detektif. Adamı, toprak içindeki çamurlu şilteyi yerden kaldırırken buldu.

Yorgos arkasına döndü, ürkek adımlarla duvara doğru geriledi. Şapkasının kenarından akan yağmur suyu, yüzünü yalayıp giysisine yayılıyordu.

“Yolun sonu” dedi Sokratis. “Mücevherleri gömdüğünüz yerden çıkarıp derhal bana verin. İtiraz etmeyin,

oraya sakladığınızı biliyorum. Bizzat tespit ettim.” Bu ifadeden de çok hoşlanırdı.

Adam şaşkın bakışlarla karşısındakini süzdükten sonra pencereye doğru bir hamle yaptı. Sokratis ileri atılıp ona bir çelme taktı. Beriki, yere yıkıldı ve şapkası başından fırladı. O anda detektifin yeşil gözleri hayretten fal taşı gibi açıldı, çünkü adamın saçları dağılmış, omuzlarına dökülmüştü.

Detektif, lambayı yerden aldı, karşısındakine yaklaştı-
rırken, “Siz de kimsiniz?” diye geveledi. “Kadınsınız ha!”

Öyle afallamıştı ki arkadan gelen ayak seslerini fark edemedi. Ensesine yediği darbeye iki büklüm oldu. Ancak vuruş çok hafif olduğu için yere kapaklanmadı. Tabancasını da düşürmemişti. Hızla arkasına dönünce bir adamın ürkek bakışlarla geri geri gittiğini gördü. Dikkatle baktı, onun Yorgos olduğunu kavradı ve gözlerini şaşkınlıkla tekrar erkek giysili kadına çevirdi. Duvara dayanmıştı kadın. Öfkeli bakışlarla onu süzüyordu.

Yorgos ansızın dışarı fırladı, koşmaya başladı.

Sokratis, Revolver’i beline soktu. Beceriksiz bir hırsız yakalamak için ihtar atışı yapmaya bile gerek yoktu. Kadına olduğu yerde kalmasını söyledi, kulübeden çıktı. Yorgos’u göremedi ama arabaya gideceğinden emindi.

Koşmaya başladı. Çamur yüzünden güçlkle ilerliyor, yağmur âdeta yüzünü kırbaçlıyordu. Yorgos’un da aynı zorluğu yaşadığının bilincindeydi. Ancak landonun sürücüsü, başına dert açabilirdi. Adam silahlı olabilirdi. Evvela onu bertaraf etmeliydi.

Arabanın bulunduğu yere yaklaşırken, akli kuyum ustasında ve gizemli kadındaydı. Kadın, zanaatkârın sevgilisiydi herhalde. Panayotis bahsetmişti. Bu gece kulübeyle birlikte gittiklerine göre mücevherlerle kaçacaklardı anlaşılabilir. Hep böyle olurdu bu işler. Tecrübeyle sabitti.